

(ارتقا) نك استانبول و طشره ایچون
بر سنه لك آبونہ سی ۳۲ فروشدر .

مخانی بالجله ارباب قله آچیقدره . هر ال
قلم طوتان یازہ بیلیر .
اداره خانه سی باب عالی جاده سنده ۴۰
نومرولی « معلومات » مطبعه سیدر .

JOURNAL ILLUSTRE
IRTIKA

ارتقا

ادبیات ، فنون عسکریه ، بحریه ، تاریخ ،
تجارت ، زراعت ، صنایع ، معارف ، امور
نافعه و اکلنجہ لی فقراتدن باحت مصور
جریده در .
هر نوع خصوصیات ایچون غزته نك مدیری
سماعتلو طاهر بك افندی حضرتلرینه مراجعت
اولنور .

BUREAUX :
Imprimerie Tahir Bey
40, rue de la Sublime-Porte,
STAMBOUL

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

جمعه کونلری نشر اولنور فنی و ادبی مصور عثمانلی غزته سیدر

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

فرانسه افاده میسی طرفندن مظهر تقدیر اولمش مصور فی رومان

شانسه‌لور

بریلکن کمیسی یولچیسنک دفتر خاطراتی

مؤلفی : ژول ورن

چاپ

[بکن نسخه‌مزدن مابده]

شوحالده شانسه‌لور لیوربوله بیک یدیوز بالیه باموق کوتورنیورکه ارسال ایدن چارلستوند برونسفیله وشرکاسیدر ، مرسل البیله لیوربوله اهرد شرسیدر .

سفینه باموق نقلاتی ایچون انشا ایدلش اولدیفندن امر تحمیل کمال دقت ایله اجرا اولتمیشدی انبارلرکاملأ بالیه دولایلکن برافاق طرفه یولچیلرک اشباسنی وضع ایلدیلر . بالیه‌ر استقی بالخاصه باصنی ماکنه‌لرله اجرا اولدیفندن آدرلنده هیچ بوش محل یوق ایدی عادتا بر جسم تشکیل ایلور . وبوسفنه‌نک حرکتی فوق‌العاده تسهیل ایلور ایدی .

۳۰ ایلول ، ۶ تشرین اول — شانسه‌لور یولی ای، برکی ، کندی جسمانته سفینه‌لرله پلا تردد مسابقه‌یه کیره‌یله‌جک ؛ هله روزگار بر آژ آرتلی بری سفینه‌مزم آرقسند کوز آله بیلدیکی قدر کوبوکلی برخط کورونیور .

بحر محیط آطلاسی اوقدر دالغلی دکل ؛ سفینه‌ده کیمسه صالیدن مشکی بولنیور ذاتاً یولچیلرک کافه‌سی یر چوق دفعه‌لر دکرلر آشمش اولدیلرندن ایجه آلیشق عسد اولته‌بیلورلر .

یولچیلر آرسنده الفت پیدا اولمغه باشلادی ؛ یولچیلر عالمی آرتق طاتلیشیور ایدی . بولر میانشده‌کی قرانمز موسیولوتورنور ایله بن اکثریا اوطوروب قونوشیورلر .

موسیولوتورنور الی بش باشلنده ، اوزون بویلی ، صغالی قیر برفرانمز چهره‌سه باقازلر کندی حاله آحیرلرکه بوده زوج‌ه‌سی اوغلندن چوق فلاکته کرقتار اولمندن نشأت ایلور . کندیمی پک سومی ومشفق نظری .

لوتورنور اوغلی یکریمی باشلنده ، طاتی وسومی بردلیقانی باباسک سبب‌فلاکتندن بری بودلیقانی معلول ؛ صول آیانغی دیشساری بولولش اولدیفندن باس‌توسنر یورویه‌میور .

لوتورنورک اوغلنه فرط محبتی پرستی وار ؛ عادتا دنیه‌یه بیلرک دلیقانی معلولیتدن نه‌قدر متأثر اولورسه باباسی اونک یانندن اصلا آریلمور ، الک اوفاق آرزولرینه وارنجیه قدر کوروب آکلاوب نمون اتمک ایستیور . دایما برقوی اوغلنی احاطه ایش اولور ، هب شو حال وطورده کوکرته‌لرده دولاشیورلر .

موسیولوتورنور بخله پک سوشدی ، بکا دایما اوغلندن بحث ایلور نوکون دیدمک ؛ — موسیولوتورنور ، دوغریسی تهریک ایدرم . اوغلکنز مستعد وژی ، صوک درجه سومی .

— اوت موسیولوتورنور ، صانکه وجودنده‌کی نقصانی روحنده‌کی عاویت تلافی ایلر ؛ زواللینک والده‌سی اونی دنیه‌یه کتیرنجه وفات ایشیدی ؛ چوق معنأ وقادینک خیال منعکسیدر .

— سزی پک سویور .

— حقیقتی چوق ؛ اولادینی دوغدیغی کوندن بری معلول کورن بر پدرک نه‌قدر متأثر اولدیفنی آکلا به‌مزرکز ،

— موسیولوتورنور ؛ بن سزی براز کدرلی کوریه‌مورم ، واقعا چوق معلول ، بناء علیه محتاج نوازش . فقط اونک قبلنده‌کی ایساک سزه اولادکرکه معلولیتی اونودیرماید . برده چوقنی تدقیق ایدم ؛ اونک کدری کندی خاندن زیاده سزده مشاهده ایلدیکی مایوسیدن تولد ایلور .

— بن مایوسیتی کوسرمیورم ... دایما اونی مدسلی ونمون اتمک ایستیورم . مثلاً بویه‌کی یولچیلغنی پک سور . اونک ایچون قاج سنه وارکه هب سیاحتلر ایلورلر اولا اوروبانی دولاشدق ، صکره آمریقای کزدک ، دلیقانلینک تحصیل وتعلمنه کندم‌چالدم . بوجوجده فوق‌العاده برزکا وبارلاق بر خیال واردر چوق حساسدر ؛ مثلاً مناظر طبیعیه تماشا‌سند چوق بولندیریرمک کوردک بیک لذتیه کندی کندی اونوتسون .

— چوق اعلا !

— حیف ، او کدرینی اونوتیور اما بن پایه‌میورم ... صانیورمکه چوق معلولیتدن دولانی بکا کم نظره باقیه‌جق !

شو آدمک یاس وکدری بی پک متأثر ایدی ، نسلیتکارانه سوزلره باشلیه‌جقدم ؛ آندره‌مردیونده کوردی ؛ موسیولوتورنور قوشهرق اوغله معاونتله‌مردیونی جیقاردی . بابا اوغل اوراده بر قنایه اوطوردیلر . قونوشیورلر ایدی . بن‌ده مکالمه‌لرینه اشتراک ایلدم . سوزمز شانسه‌لورک سفرینه ، سیاحتک احتمالاتنه متعلق ایدی . موسیولوتورنور دخی بنم کبی شانسه‌لورک قبودانی حقتده بر فکر تقدیر بیله‌میور ایدی .

هوتیلینک حال رخاوت وبطاشی موسیولوتورنورک دخی نظر دقتی جاب ایلیمشیدی ، اوده ایکنجی سواری روبر کوریتی غایت بکشیور ایدی ؛ واقعا ایکنجی قبودان یری وجودی قوی بایمیسی ، فعال حال وطوری ایله بخش اعتد ایلیمجک حالده ایدی .

بن مکالمه‌ده ایکن ایکنجی سواری روبرت کوریتسه‌ده کوکرته‌یه جیقادی ، بردها دقت ایدم ، شو آدم بسبتون کوزیه کپردی . طوردی ، حلی ، مشی وحركتی بر کمچی‌یه لازمکن اعتدال دم وجسارتی حقیه اخطار ایلور ایدی . معلول آندره‌یه دخی حسن معامله ایدرک یاردیه مهیا بولتمی‌ده قبلنک ایسکینه دلالت ایلور ایدی .

روبرت هوایه وکینک بلکنلرینه کال دقتله باقدقدن صکره بائزه کلدی ، مکالمه‌لرینه اشتراک ایلدی ؛ آندره دخی قبودانه صاحبیدن ذوق آیلور ایدی .

سواری یولچیلر میانده هنوز کوروشمدکلریمز حقتده بزه معلومات وردی ؛ مستر ومسترس قیر آمریقای شمالی اهلایسندن ایشلر ؛ بوزات بتول غازی اخراجاننده زیاده پاره قزانش ؛ شمسی قز ندیفنی کال استراحتله بیورمش . دایما اللری جبنده اولان بو غاز تجاری کز ندیکه پاره شافر دیسی ایشتریمکی سورمش ، بیوک واپورلر وار ایکن ؛ زکین تجارتک اصل اولوده بزم یلکن سفینه‌سه راکب اولدیفنی بردرلو اکلایه‌میورم . زوجسه کنجه لاقید حاللی ، دوشکون برقادین ، دکلی وعرفانی مقفود ، نه‌مکالمه‌سند ذوق وار ، نه رفاقتده . دایما اطرافه باقیور ، فقط کوردیکنک فرقتده اولسه کرک . عجیبا فکر آ مشغولی ، بونی‌ده‌اوعمام .

قاندینک یکانه مشغله‌سی خدمته‌ده بولنان کنج انکلیم میسه‌ده ایش کوردیرمکدن عبارت قایلور . میس هرپی طاتی سبالی ، غیور برقیز ؛ تأمین معیشت ایچون مسترس قیزه خدمت ایدوب دوریور .

میس هرپی پک کوزلدر . کندیمی صاریشین ، کوزلری غایت قوی ماوی چهره‌سی جاذبه‌لی ، اگر تسم ایددی کورولسه آغزینک کوزل اولدیفنیده تسلیم اولنسه‌جق هیچ مسترس قریق کی خویلمز برقادینک یاننده انسان کوله بیلیمکی زواللی کنج کوزل میس‌ده آثار بشت ارانه ایلسون .

دیگر بولچی ویلیام قالش ماجسترلی بر مهندس ، حلی طوری تام انکلیم ؛ قارولین جنوبی آظه‌لنده غایت جسم وصو ایله متحرک برقابرقه‌سی وار ایش فابریقه‌سه‌دها مکمل وصوک ایجاد الات وادوات مبابیه اتمک اوزره آوروپیه کیدیور . ویلیام قالش قرق بش یاشلنده ، یالکر ماکنه وماکنه‌جیلق ایله اعاب ذهن ایدر برمتخصص ؛ مشغله‌ده‌یه‌می دوائمی حسابات میحایکيه ایله قواعد هندسیه‌دن عبارت ؛ برده‌یه سوزده باشلادیمی اوچت ایلدیکی ماکسه‌لردن برینک دیشلیسه‌ده طاقلمش کی انسان کندی قونارمه‌میور .

تجار رونی‌یه کنجه بونده هیچ بر مایت یوق ؛ عادتا بر اصناف ؛ خیلی سندر بوآدم یالکر اخذ وعطا ایله امرار وقت ایش ، طبیعی صاناکن آلدیفندن زیاده پاره آلمش اولدیفندن زوتی بولنه قویش ؛ فقط بوتروقی نه‌ییاچق اوراسنک کندی‌ده فرقتده دکل ؛ زرا باره‌نک فصل بیدیکنی بوآدم بیلیمور ؛ یالکر قزانشی اورکتمش ؛ دماغی احتیاسات زیهه ولطفه‌دن معرا !

بشنجی باب

۷ تشرین اول — چارلستوندن جیقه‌لی ایشته تمام اون‌کون کچدی ؛ ظن ایدرم اینی یول قطع ایتدک ، ایکنجی قبودن روبر ایله صیق صیق کوروشیورلر آره‌مزدده برخصوصیت پیدا اولمغه باشلادی .

بوکون قبودان سوز آراسنده « برمود » جزائرندن یعنی هاتراس برونندن اوزاق اولدیمیزی سوبلیدی . اوکون آلان ارتقاعده سفینه‌نک ۳۳ درجه ۲۰ دقیقه عرض شمالی و ۶۴ درجه ۵۰ دقیقه غره‌نویچ طول شرقیسنده بولندیفنی اکلاشلدی .

ایکجه سوارى دیدى که :

— نصف الیدن اول برمود آطه لرني على الخصوص بونلردن سن زور جزیره سی کوره جکر .

بوراده سوردم که :

— بونه دمک ؟ برمود جزائرته می یا قلاشدق ؟ فقط بکا قالبرسه چارلستوندن حرکت ایدوب لیورپوله کیده جک برسقیه نك بولی برمود جزائرته اوغرامار بالعکس شمال جهته یوکسهرک مشهور « غولف ستریم » آقینیسنى آریه جق .

— دوغرو سولبورسکر موسیو قازالون . هر زمان بوبول تعقب اولنور :

— نیچون ؟

— بیلیم ، شمال جهتنی ترك ایله شرق استقامتنی آلدق ، شانه لاورده داتما دوغرو ایلرلیرک آوروپایه تقرب ایلور .

— سز برشی دیمدک می ؟

— سولیدم ، بن بایدیمى بیلورم دیدی .

روبر کورتیس یوجوانی وررکن برقاچ دفعه قاشلرني چاندی ، غیر اختیاری الی آلتندن کپردی . ظن ایدرمکه بتون دوشوندرکني بو آدم سولیمور .

دیدم که :

— لکن موسیو کورتیس ، بوکون آیک بدیی ، قش کاپور ، بودکرلرده یکیدن کذرکه تعبئی تجربیه لری موسی دکل ، قاسم فورته لرندن اول اوروپایه واروق استرسه ک برکون غائب اتمک بیله خطا در .

— اوت برکون غائب اتمک خطا در موسیو قازالون .

— موسیو کورتیس مساعده ایدرمیسکر . سزندن قپودان هوتلی حقته کی افکارکری صورده .

— افکارم نه اوله جق . قپودان هوتلی ، شایسه لاور سفینه سنک قپودانیدر .

بوهوائی جواب نی فکر آاشغالدن خالی قالدی .

ایکجه سوارینک دیدیکی دوغرو ایش ساعت اوچه دوغری وارداده کی طاقه شمال شرق جهتندن بر قره کوردیدیکنی اخبار المدی . مشهده ایدیلن قره هنوز بردومان حالنده ایدی .

ساعت آلتیده موسیو لوتونور ایله برلکده کوکرته یه جیجقدق ؛ برمود جزائرته باقیوردق بوجزائرک مرتفع دکل ، فقط سواحلی غایت مدھش قیالره مستور . او آنده لوتونور دیدی که :

— اشته مشهور برمود جزائر : موسیو قازالون ، سزک انکلیز شاعرلرندن طوماس مورک بو آطه لر حقته مشهور برمنظومه سی وارد دکل ؛ کدلاک مشهور سیاح والتر دخی ۱۶۴۳ سنه سنده برمود جزائر حقته مکمل مدحیه لر یازمشیدی . غالباً برزمانلرده برمود آطه لرنده بیتشن برنوع اغاج بیراقری مود مالوش ، انکاین ماداملری خلی بروقتلر شایه لرته یالکیز بو اغاج بیراقرلنی طاقش ایدی .

— اوله موسیو آدره . برمود آطه لری اون برنجی عصرده پک موده ایدی . فقط شمعی احمیق قاله مشدر .

بوراده قپودان کورتیس دیدی که :

— موسیو آدره برمود جزائرني مدح ایدن شاعرلر هج برزمان بزم کی کیجیلرک تصویبی قزانه ملر ؛ زیرا شاعرلرک بکندیکی بو آطه لر کی ایله صوقولمق پک مشکلا در ، آطه نك درت طرفی اوج درت فرسخ مسافره قدر دکر برجوق قیالره دولودر . هم بو قیالرک اکثری صو سطحنندن برآز اشائی اولدینی ایچون ارباب سیر سفانجه مدھش تهله ک عد اولنور . فضله اوله رق برمود جزائرینک فورته لرده جوقدر . آتیل آطه لرده کثرت ظهوری معلوم اولان فورته لر داتما بورایه اوغرامار . اونک ایچون بحر محیط اطلامی کیجیلرینه شاعر طوماس مورایله سیاح والترک مدحیه لرینه یانامغی توصیه ایدرم . آدره کوله رک دیدی که :

— حقکز وار موسیو کورتیس . فقط معلومیا ، شاعرلر خیاله تابعدر . داتما برینک سولیمور کی دیگرى نقض ایدر . طوماس مور برمود آطه لرني مدح ایدرکن اک بیوک انکلیز ادبی شکسیرده « فورته » اسمنده کی مشهور درامی برمود آطه سنده جریان ایتدیرده ک بوحوالینک مهلاک بحریه سی تصویر ایتشدر .

واقعا برمود جزائر وحوالیسی کیلرجه پک مهلاک یرلدر . انکله ر مستملکتندن

اولان بو آطه لر یالکیز بر موقف عسکری کی مستعملدر . اهمیت تجاریه وموقعیه یی یوقدر . یالکیز برشی واردرکه آطه لرک اراضیسی بر طاقم حیوانات خرده بینیه نك علی التوالی تراید ایش اولدینندن شمدیکی حالده بوز الی قدر ایرلی اوقافلی جزیره دن مرکب اولان برمود آطه لرینک کینکجه عددی آرتجه مننده شبهه ایدیه من ؛ زیرا او حیوانات خرده بین بر عرقدن نکیز ونحجر ایدرک تحت البحر یکی طبقه لر ، یکی آطه جقلر میدانه کتیریور .

التنجی باب

۸ تشرین اولدن ۱۳ تشرین اوله — روزکار شمال شرقیدن سمرت اسمکه باشلادی ؛ شانه لاورک غایبه یلکنلرنده جدان طونیدر ، میزه نارتیکی یلککی یاریه قدر صاردلی . کمی دالغله رباش ویرمه که مجبور قالدی .

دکتر پک دالغنی ؛ سفینه جوق صالالنیور . قاره ده کی بوله لر اوقدر شمدتی غجیرد بورکه انسانک سیکرلرینه دوقاقه مق قابل دکل . بولجیلر اکثریا ارقه قاره صالونند بولنیورلر . بی صورارسه کزانجه بریاغور یاغدی بی حالده بن یه کوکرته نی ترجیح ایلورم ایکی کون بویه روزکاره قارشى ممکن مرتبه اورسه جقدق . روزکار آلتیده اونوز مترو سرعته ایلور ایدی .

شانه لاور کوزل برکی ایه ده روزکارک بوسر تلکی و یلکنلرک جدان طونلش اولمندن دولانی اورسه سندن زیاده غائب ایلور ایدی ؛ کینکجه جنوبه دوشیوردک . هوانک غایت بولوطی ومظلم بولنیی ارتفاع آله ده میدان برامیور ایدی . بناء علیه رلرده اولدیمیزی یالکیز تخمین ایله حساب ایلوردق . ایکجه قپودان . بندن بشقه کیمسه یه سفینه نك کذرکاهی حقته معلومات برمه ش اولدینندن بولجیلر میاننده ای ترس بربول طونش اولدیمیزی بیان یوق ایدی . وقعا بزم کیده جکر انکله شمال شرقی طرفنده ، بزیسه شمعی شوروزکارلده دخیله ساده شرقه دکل ، شرق جنوبیه کی دیسورز . بوکون اکنجی قپودان روبر ایله قاره صالوننده یالکیز بولنه رق سوردم که :

— جانم سزک قپودان هوتلی شایردیمی ؟

— بنده اوله دیه جکم موسیو قازالون .

— بن بو آدمک حالندن طورندن هج برشی اکلامبورم والسلام . سز بو آده بشقه وقته یولجیلق ایتدیکزمی ؟

— خیر ، بویلمکدر .

— کینک رونه سی حقته ملاحظه کزی کندیسنه تکرارلیدیکزمی ؟

— اوت سولیدم ، تکرارلدم . رونه من ایدر دیدی .

— سزک سفینه ملازمی ایله سر دومن نه دیور ؟

— اونلرده بزم کی دوشونیورلر .

آل سزه بر مشکلاتک شانه لاوره راکب اولورکن هج خاطرمه کله مشیدی .

هوا ایه کینکجه بوزیور ایدی ، بحر محیط اطلاسیده فوق العاده فورته حکم فرما ایدی ، فورته لی زمانلره مخصوص تدابیر ارمده اجرا ایدلدى ، غراندى غایبه ایله فلوکلردن ماعدا بتون یلکنلر صاردلی ، بو آچیق یلکنلر بیله مودس یعنی جدان اصولیه اختصار ایدلشیدی ، بوندن دولانی کینک اورسه سی بسبتون ازمایشیدی ، آرتق جنوبه دوغری شدله دوشیور ایدی .

اشته بویه حه سمت جنوبیه دوشه دوشه نهایت تشرین اولک اون ایکجه کیجه سی « سارغاس » دکنر دینلن انواع نباتات بحریه نك برره تراکندن متشکل سازلغه دوشدک . بحر محیطده کی بیوک آفتلرک کتربوب برره طوبیلادینی نباتات بحریه واردرکه آره صره موقعی دکشدرده ک سطح بخرده نامتاهى برسازلق پیدا ایدر . حتی قریستوف قولومب ایلك سیاحتنده بوسازلغه دوشره ک خلی مشکلات چکمشدر .

صباحین قالدینم زمان سطح دریای بریشه حالده کوردک ، دکنده کی انوا نباتات ، سازلر کینک تکنه سه عادتاً صباه یاپشن جامور کی طاقلیرق شانه لاوره بشقه حال ویرمشیدی ؛ بعضاً دالغله رک فیرلادینی اوزون اوتلر درکنر دیرک آرمه کی طاقلوب آصیلور ، هله بعضیلری تا بابا فینه یو قدر حقیقه رق عادتاً فلاما اشارته بگریور ایدی کی ایه شوحالی ده کزک منظره سی ایله نامتاهى برسازلغه رقص ایدن بیوک برقریا آدیریور ایدی .

مابعدی وار